

Un estil de llengua oficial i pròpia, també en l'àmbit jurídic

Sembla que no hàgim estat capaços de superar tot el pes de la llosa que va caure a València, les Illes Balears i Catalunya amb l'aprovació dels decrets de Nova Planta. Ni les lleis de normalització i política lingüística que s'aprovaren de 1983 a 1998, que van suprimir moltes de les limitacions legals que perduraven, l'han poguda aixecar en l'àmbit jurídic. Potser perquè és un sector que gira a l'entorn d'altres administracions, de l'Administració de justícia, de les empreses catalanes, espanyoles i estrangeres, de l'economia i de persones i famílies que estableixen negocis jurídics. El fet és que el català encara no té carta de naturalitat en el sector del dret.

Les circumstàncies legals han canviat i la societat i els seus valors, també. La llengua és reconeguda avui com un valor important al servei de la imatge de les empreses i les organitzacions, que les identifica i defineix com a matèria primera de les seves comunicacions internes i de les que estableixen amb l'exterior, també per mitjà de la publicitat, les pàgines web i les xarxes socials. Conscient del valor comunicatiu i de marca que tenen les llengües, el despatx d'advocats Garrigues de Barcelona va decidir d'emprendre el *Llibre d'estil jurídic*, ideat primer com a versió en català de la segona edició del *Libro de estilo Garrigues*, publicat el 2005. Garrigues en va encarregar el procés d'elaboració i la coordinació de l'edició a qui signa aquest text, que va comptar amb un equip reduït, d'alt nivell professional, de l'empresa de traducció Incyta Multilanguage. Garrigues, i l'equip de redacció, va tenir el suport de les entitats i organitzacions del món

jurídic de tot el domini lingüístic català: l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, el de les Illes Balears i el d'Andorra, l'Il·lustre Col·legi de Notaris de Catalunya i el de les Illes Balears, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i la Conselleria de Justícia del Govern de les Illes Balears.

El llibre, publicat per Thomson-Aranzadi, facilita la redacció d'informes, dictàmens, contractes, escriptures notariales, propostes i acords per a la prestació de serveis professionals, cartes i correus electrònics. I ho fa de manera pràctica i sense afanys de normativitat, amb explicacions sobre les qüestions de llengua que incideixen més directament en la redacció de textos jurídics, i un alt nombre de relacions de casos i expressions que s'hi empen més habitualment i que les exemplifiquen. El primer capítol es dedica a l'ortografia, a l'accentuació i els casos de dificultat especial, com ara mots compostos (*usdefruit*), mots llatins (*memoràndum*) o mots estrangers (*màster*); a l'ús de majúscules i minúscules (*cos dels Mossos d'Esquadra* vs. *un mossos d'esquadra*) o la partició de mots (*ar-rendament*, *ab-intestat*). El segon capítol, el més extens, agrupa la sintaxi, la morfologia i el lèxic: errors de concordança (*Un consell i una representació adequats*); usos del gerundi; expressió de xifres i dates; especificitats en l'escriptura i la pronunciació d'abreviatures, sigles, símbols i codis; orientacions per al tractament dels llatinismes, els manlleus d'altres llengües o els topònims i antropònims no catalans. Resol dubtes sobre preposicions, conjuncions, pronoms febles o verbs que s'utilitzen amb un significat que no tenen (*contemplar*, *acompanyar*), entre d'altres.

Les pautes generals per a la redacció de frases i textos són en el tercer capítol, amb especificació d'aspectes formals, l'organització dels continguts, la tipografia, que contribueix a millorar la presentació del text i en facilita la lectura, l'ús adequat dels tractaments protocol·laris propis de Catalunya, els dels territoris de parla catalana, els de l'Estat espanyol i els de l'àmbit militar, religiós i nobiliari. Una part important dels textos jurídics està formada per citacions i fragments de textos aliens transcrits d'un altre per provar, contrastar o documentar el que s'hi afirma. Per això, s'indica com fer referències a documents legals, resolucions administratives i judicials, i informació sobre diccionaris, eines de consulta que faciliten l'ús adequat del llenguatge. L'obra orienta, en el quart capítol, sobre les funcionalitats informàtiques per atorgar el format adequat als textos: com crear índexs, usar estils i plantilles o protegir els documents.

Una part central de l'obra, el cinquè capítol, aborda qüestions que poden servir de pauta per elaborar els tipus principals de documents de l'àmbit jurídic. S'hi tracten els documents destinats, en principi i de manera exclusiva, als clients: les cartes, els informes i els dictàmens, i les propostes de prestació de serveis professionals. També els escrits mitjançant els quals els clients es relacionen amb una tercera persona, bé sigui l'Administració, bé una tercera persona de caràcter contractual, privadament o amb la intervenció d'un notari o notària. Finalment, aborda també els correus electrònics, textos amb característiques determinades més que pel contingut, per la peculiaritat

Un estil de llengua oficial i pròpia, també en l'àmbit jurídic

ESTER FRANQUESA BONET

que presenten quan s'han de tramentre. Val a dir que hem deixat volgutament al marge de l'obra els textos que tenen una redacció condicionada per qüestions de tècnica jurídica, més que per aspectes lingüístics o d'estil (factures i desglossaments de minuts, notes internes o envia-des a clients, documents societaris —actes d'òrgans de les societats i certificacions d'acords socials—, documents forenses, cartes contracte o cartes oferta, etc.).

Clou el llibre una visió de conjunt de la regulació de les llengües a l'Estat espanyol, d'acord amb la Constitució del 1978: les lleis vigents de l'Estat i dels parlaments autònoms en l'Administració pública, la de justícia, les notaries o els registres. Actualitzada al febrer del 2010, les referències legals de la versió original eren anteriors al 2001 i des d'aleshores s'han aprovat nous estatuts d'autonomia, s'ha ratificat la Carta europea de les llengües regionals i minoritàries, i lleis i reglaments en l'àmbit estatal (Reglament notarial de 2007 i Llei de registre civil de 2005, per exemple) i territorial (Llei gallega i de les Illes Balears de la funció pública o el procediment administratiu). Presenta de manera més completa la normativa aplicable a la realitat catalana, ajustada a la Llei de política lingüística de 1998 i la normativa que la desplega, a més d'informacions sobre notaries i registres i sobre les traduccions del català a llengües estrangeres.

El *Llibre d'estil jurídic* s'adreça a advocats, procuradors dels tribunals, notaris, agents i registradors de la propietat per facilitar que les comunicacions professionals siguin en llengua catalana i que els textos que les vehiculen siguin de qualitat. És en les mans d'aquests professionals que l'obra adquireix ple sentit. També és en les seves mans la responsabilitat més alta de fer créi-

xer la presència del català en l'àmbit jurídic i d'assegurar la posició que el català encara no hi ha aconseguit, posició que no s'acorda amb la condició que té de llengua pròpia i oficial a Catalunya.

ESTER FRANQUESA BONET
Coordinadora del *Llibre d'estil jurídic*